

Van Aartsen

Wat komt er op de Nederlandse markt en wat wordt er geëxporteerd? Volgens de minister is dat niet helemaal in kaart te brengen. Vindt hij dat bevredigend? Ik kan mij dat niet voorstellen. Wat gaat hij daar dan aan doen?

Minister **Van Aartsen**: Voorzitter! Soms bevindt een minister zich inderdaad in de situatie dat hij veel meer wil weten dan mogelijk is. Ik zal nog een keer naar deze zaak kijken. Ik heb de Kamer al aangegeven wat mogelijk is. Ik heb voorts een relativerende opmerking gemaakt bij de statistische gegevens die er dan zijn. In dat licht wil ik zeker nog een keer de heer Poppe ter wille zijn. Zeker hem, voorzitter.

De heer **Poppe** (SP): Voorzitter! Mijn vraag is niet helemaal beantwoord. Als het resultaat onbevredigend is, gaat de minister het dan aanpassen, zodat wij dat inzicht wel krijgen?

Minister **Van Aartsen**: Laat ik nu eerst maar eens zorgen dat ik nog eens vraag: is er nu meer dan de informatie die ik de Kamer heb gegeven? Ik denk dat het goed is dat de Kamer die statistische informatie krijgt.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Voorzitter! Ik heb nog geen reactie van de minister gehoord op mijn opmerking over de brief waarin staat dat ik een document aan de Kamer overhandigd zou hebben. Het gaat om een gezondheidscertificaat. Ik heb daar verder geen vragen meer over gesteld, maar er wordt uitgebreid gesproken over een document. Alsof dat een onduidelijk stuk zou zijn! Ik zou daar dus graag een reactie op willen horen.

Begrijp ik de minister goed dat hij nu zegt dat hij bereid is om de motie-M.B. Vos/Van Ardenne-van der Hoeven uit te voeren?

Minister **Van Aartsen**: Dat betreft de mededeling die ik in mijn brief heb gedaan. Om die reden heb ik gezegd: het is in mijn ogen een overbodige motie. Ik voer de motie uit in het licht van datgene wat ik in de brief heb geschreven en wat ik vandaag heb gemeld over de activiteiten die ik in dit kader onderneem. Nogmaals, niemand heeft er belang bij om geen volstrekt helderheid te scheppen, juist vanwege het belang

waarover de geachte afgevaardigde het heeft. Het kabinet wenst geen dingen te verdoezelen of achter te houden, integendeel.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Mogen wij dan van de minister de onderzoeksopdracht vernemen en mogen wij ook vernemen aan welk bureau die onderzoeksopdracht wordt verstrekt?

Minister **Van Aartsen**: Voorzitter! Het lijkt mij niet zinvol de namen van allerlei bureaus te noemen. Het is in elk geval niet het bureau dat de geachte afgevaardigde noemde en waarvan ik de naam ook in de pers heb gezien. Ik heb begrepen dat dit bureau gebeld is met de vraag: klopt dit wel? Daarop was het antwoord: wij weten van niks. Dat klopt, want dat bureau is niet gevraagd. Ik meld dit maar om niet de indruk te wekken dat er misschien dingen gebeuren die ik de Kamer zou willen onthouden. Uiteraard zal ik de onderzoeksopdracht aan de Kamer melden. Het staketsel van het onderzoek heb ik zojuist geschetst. Ik maak gebruik van de opmerkingen die de heer Huys terzake heeft gemaakt en datgene wat in de motie is vervat.

Ik vrees dat er tussen de geachte afgevaardigde en mij over het document een misverstand bestaat. Mevrouw Van Ardenne heeft bij het eerste debat een exportcertificaat overgelegd. Daarop heb ik gereageerd in de brief van ik meen 27 maart jl. In het vorige debat zijn de documenten aan de orde geweest waarover wij nu debatteren. Daarop heb ik gereageerd, eerder schriftelijk en nu mondeling.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Ik heb tijdens het vorige debat geen document uitgereikt. Ik wil dat de minister dit erkent, want hij weet ervan.

Minister **Van Aartsen**: Ik heb toch door uw tussenkomst die stukken gekregen?

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Er is door mij geen document rondgestuurd.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Beide stukken zijn door mij uitgereikt.

Minister **Van Aartsen**: Dan is dat het misverstand. Mijn excuses, voorzitter.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg van 1 april 1998 over **de mest- en ammoniakproblematiek**.

□

De heer **Meijer** (CDA): Mijnheer de voorzitter! In het Agrarisch Dagblad van 8 april lezen we weer dat Minas de mestafzet in de akkerbouw hindert. Het probleem is dat de analyses van de mest zozeer verschillend zijn dat akkerbouwers huiverig worden om nog mest te accepteren. Zij willen voorkomen dat zij als gevolg daarvan bij het einde van het jaar worden "afgerekend". In het AO dat wij hierover de vorige week met de ministers van VROM en LNV hebben gehad, heeft mijn fractie haar zorgen uitgesproken over die verschillen in de analyses. Graag dien ik hierover een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de invoering van Minas gepaard gaat met de nodige gebreken, met name daar waar het gaat om de analyses van de mestmonsters, wat een verantwoorde uitvoering belet;

constaterende, dat mede door toedoen van vele onvolkomenheden, met name de grote afwijkingen in de analyseresultaten, veel boeren niet in staat zijn Minas op de juiste manier te hanteren en als gevolg daarvan geconfronteerd kunnen worden met onevenredige overschotheffingen;

van mening, dat het nooit de bedoeling kan zijn deze onvolkomenheden uitsluitend en alleen middels overschotheffingen via de boeren af te wentelen;

verzoekt de regering het invoeringsjaar 1998 te gebruiken om alle onvolkomenheden op te lossen en

Meijer

alle overschothefingen achterwege te laten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Meijer. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 40 (24445).

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter! De tweede motie die ik wil indienen, heeft te maken met de discussie die wij hebben gevoerd over het mest- en ammoniakbeleid, meer in het bijzonder het ammoniakgedeelte. Steeds vaker krijgen wij signalen waaruit blijkt dat het depositiebeleid dat op het moment nog steeds op grond van wetgeving in uitvoering is, aan herziening toe is. Een omme-zwaai in de richting van een emissiebeleid, waarbij de ondernemer direct verantwoordelijk wordt gesteld voor de emissies op boerderijniveau, is gewenst en levert op termijn ook het beste resultaat op. De fractie van het CDA dient hierover de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening, dat voor het huidige ammoniakdepositiebeleid weinig tot geen draagvlak bestaat in de sector;

constaterende, dat met betrekking tot de depositiecijfers nog veel onduidelijkheden bestaan en doelstellingen derhalve ver buiten bereik liggen;

voorts van mening, dat middels emissiebeleid op boerderijniveau, in tegenstelling tot depositiebeleid, de individuele boer direct aanspreekbaar en verantwoordelijk is voor de toelaatbare emissies;

van mening, dat emissiebeleid naadloos past in de systematiek van Minas en de noodzakelijke herstructureringen binnen de veehouderijsectoren mogelijk maakt;

verzoekt de regering na het verstrijken van de huidige IAV het depositiebeleid om te zetten in emissiebeleid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Meijer. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 41 (24445).

De heer **Ter Veer** (D66): Voorzitter! U zult hebben opgemerkt dat ik mijn hand niet opstak om de laatste motie te ondersteunen. Ik had gehoopt dat er onvoldoende handen zouden worden opgestoken zodat er voor deze motie onvoldoende steun zou zijn geweest. Inhoudelijk zijn wij het niet oneens over de in deze motie neergelegde gedachte. Dat verklaren wij hier, dat verklaarden wij de vorige week tijdens het overleg en dat verklaren wij ook in de zaaltjes waar wij elkaar treffen. Echter, wij kennen moties van velerlei aard en met deze motie loopt men vooruit op een wet die in de maak is. Wij kennen de formule waarbij moties bij wijze van afsluiting van wetgeving worden ingediend. Daarin worden dan gedachten verwoord die tot een bepaalde aanscherping leiden. Echter, het lijkt mij een omkering van een hier geldende gedragslijn wanneer wij nu ook vooraf in een motie gaan vastleggen wat de richting moet zijn van een wet die nog in statu nascendi verkeert. Daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter! Mij is nog steeds niet gewaargeworden dat wij een wet tegemoet kunnen zien die specifieke doelen bevat met betrekking tot het emissiebeleid. De minister heeft bovendien aangekondigd de interim-wet volgend jaar nog te willen vervolgen en het depositiebeleid verder door te willen zetten. Dat is de reden waarom ik graag de Kamer vraag om Kamerbreed te zeggen dat ook zij vindt dat emissiebeleid op termijn een betere weg zou zijn voor het bereiken van doelstellingen, zoals nu bij het depositiebeleid. Gisterenavond heeft de heer Ter Veer tijdens een bijeenkomst met 250 boeren nog eens onomstotelijk gezegd dat hij ook vindt dat het emissiebeleid zo snel mogelijk van toepassing moet worden. Zijn opmerking verbaast mij dan ook enigszins.

Minister **Van Aartsen**: Voorzitter! Ik

heb de tekst van de motie nog niet, maar volgens mij wijkt het dictum niet af van datgene wat de heer Meijer tijdens het AO op dit punt naar voren bracht. Dit leidt ertoe dat wij voorlopig pas op de plaats maken met de Minas-wetgeving, maar naar mijn mening zal dit geen goede weg zijn. Het zou een verkeerd signaal zijn aan de Nederlandse landbouw wanneer dit op dit moment zou gebeuren. Daarbij ontken ik niet dat er in de praktijk nog een aantal problemen zijn. Tijdens het debat hebben mijn collega en ik overigens ook duidelijk gemaakt dat wij naar een aantal dingen zeer serieus zullen kijken. Ik wacht daarnaast nog op de gegevens van de geachte afgevaardigde, want hij had zelf wat onderzoek laten doen, maar de resultaten daarvan heb ik nog niet mogen ontvangen. Die zal ik nog wel krijgen.

Wij zullen ook serieus kijken naar het probleem waarvan het Agrarisch Dagblad gisteren gewag maakte, ofschoon ik daar wel wat kanttekeningen bij heb. Er is zeker een probleem bij de spreiding van het mineralengehalte in dierlijke mest, maar een akkerbouwer bemest toch niet al zijn gewassen. Bovendien is er sprake van een aanvoernorm op bedrijfsniveau. In dat licht zou ik de Kamer willen ontraden om deze motie te aanvaarden.

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter! Stel dat blijkt dat het technisch gezien onmogelijk is om analyse-resultaten van laboratoria op korte termijn op te lossen. Vindt de minister het dan terecht dat de marges die ontstaan, uitsluitend op de agrariërs worden afgewenteld? Dit betekent dat er een gat ontstaat in hun boekhouding, hetgeen direct omslaat in hun financiën. Daardoor worden zij zwaarder belast dan de daadwerkelijke praktijk aangeeft.

Minister **Van Aartsen**: De problemen die zich voordoen en de punten die de heer Meijer nu weer noemt, zoals hij ook deed tijdens het debat, zullen wij serieus bekijken. Ik heb echter werkelijk het idee dat de Nederlandse landbouw inventiever is dan de heer Meijer nu voorstelt.

Minister **De Boer**: Voorzitter! Ik ben het zeer eens met de opmerking van de heer Ter Veer dat het nu

De Boer

misschien wat voorbarig was. Desalniettemin is het natuurlijk goed om, als er vragen zijn bij de leden van deze Kamer, nog eens met elkaar te discussiëren. Ik zal grotendeels herhalen wat ik vorige week tijdens het algemeen overleg heb gezegd. De doelstellingen van het depositiebeleid die ook zijn aangegeven in het NMP-3 en die deze week absoluut niet ter discussie hebben gestaan tijdens het overleg dat ik hierover met de Kamer heb gehad, zijn belangrijk en daar moeten wij ook aan vasthouden. Dit betekent dan ook dat ik aan een depositiebeleid wil vasthouden omdat wij moeten voorkomen dat een individueel bedrijf onaanvaardbare schade veroorzaakt aan waardevolle, verzuringsgevoelige bos- en natuurgebieden.

Waarschijnlijk hebben wij naast het emissiebeleid nog een ander beleid nodig, en wel het depositiebeleid. Dit betekent niet dat ik vind dat het huidige depositiebeleid in die vorm en in die omvang moet blijven bestaan. Neen, wij zullen juist in de periode tot aan het verstrijken van de IAV zeer goed moeten onderzoeken of het instrument dat wij nu hebben, voldoet. De Kamer en ik zullen het erover eens zijn dat daar vraagtekens bij gezet kunnen worden en dat wij die ook moeten bekijken.

Naar mijn mening zal het nodig blijven dat wij een combinatie van instrumenten hebben, dus van emissiebeleid en depositiebeleid. Ik vind het echter noodzakelijk dat wij, voordat ik daar heel krachtige uitspraken over doe, op wetenschappelijke gronden met andere overheden onderzoeken of wij op een andere manier vorm kunnen geven aan het ammoniakbeleid. Ik zie dan ook dat wij daarmee niet rond zijn vóór het verstrijken van de IAV, dus over anderhalf jaar. Dan zal er nog geen nieuwe wetgeving zijn. Daarom zouden wij de huidige wet moeten verlengen, maar dan moet er wel "full speed" gewerkt worden aan het nieuwe inzicht dat kan leiden tot een nieuw instrumentarium. Als ik de wet niet zou verlengen, zou ik moeten terugvallen op de Wet milieubeheer en dan zijn wij nog veel verder van huis.

Ik raad de Kamer dan ook aan met ons mee te blijven denken over het depositiebeleid. Hoe dit eventueel vorm zou moeten worden gegeven, weet ik nog niet. Ik kan daarom niet

anders dan de ingediende motie ontraden.

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter! Meedenken willen wij uiteraard heel graag en dat zullen wij ook blijven doen. Ziet de minister mogelijkheden om de herstructureringswet optimaal uit te voeren op basis van het huidige depositiebeleid? Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan het samenvoegen van bedrijven, het maken van clusters en het bevorderen van gesloten bedrijven. Als dat aan de orde is, voorzie ik daar grote problemen mee als wij geen ander ammoniakbeleid hebben.

Minister **De Boer**: Ik zeg zonder meer "ja", maar wij moeten wel een aantal problemen onder ogen zien. Daarom werken wij ontzettend hard aan het nieuwe traject. Ik heb over anderhalf jaar geen nieuwe wet klaar, omdat wij een heel wetgevingstracé te bewandelen hebben. Daarom is het noodzakelijk dat wij de huidige wet verlengen. Als wij dat niet doen, vallen wij terug op de Wet milieubeheer, en dat wil de heer Meijer niet, de sector niet en ik ook niet. Natuurlijk zal het wat moeite kosten, maar wij gaan ervan uit dat hetgeen wij met de herstructureringswet beoogen en een rol zal spelen bij de reconstructiewet, geëffectueerd kan worden. Eigenlijk is het ons aller doel om zo snel mogelijk uit de problemen te geraken, omdat het ammoniakprobleem een wezenlijk probleem is, zoals wij allen weten.

De heer **Meijer** (CDA): Ik concludeer dat er, zodra de herstructurering en uitvoering gaan beginnen, oplossingen op gemeentelijk niveau zijn, waarmee kan worden voorkomen dat de IAV of de stankproblematiek belemmerende factoren vormen voor bedrijven die aan de slag willen.

Minister **De Boer**: Dat laatste moet inderdaad niet gebeuren.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg van 1 april 1998 over **voetbalvandalisme**.

De **voorzitter**: Ik wijs erop dat, zoals bij ieder debat over een AO, spreektijden gelden van twee minuten.

□

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Vorige week hebben wij met diverse bewindslieden van het kabinet, de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Justitie en de staatssecretaris van Sport onder andere gesproken over de invoering van de persoonsgebonden clubkaart in het voetbal. Daar zijn veel vragen over te stellen, maar aan de andere kant valt er te discussiëren over elk middel dat meerwaarde heeft om voetbalvandalisme te bestrijden. De vraag is dan of het die meerwaarde heeft.

Vorige week vroeg ik waarom niet in eerdere instantie al contact is geweest met de Registratiekamer over het privacyaspect. Dat is er niet geweest. Nu is mij gebleken dat, na de brief van 11 februari van de Registratiekamer aan de KNVB, ook de betaaldvoetbalorganisaties vorige week vrijdag een brandbrief hebben gestuurd om erop te wijzen dat er geen strijdigheid met de Wet persoonsregistratie mag optreden. Ik heb ook begrepen dat de KNVB daar nog niet inhoudelijk op heeft gereageerd en bezig is daarop een antwoord te formuleren. Aan de andere kant zijn de BVO's, naast de drie organisaties die de persoonsgebonden clubkaart voor dit seizoen al hebben, koortsachtig bezig om de nieuwe kaart te ontwikkelen. Ik ben van mening dat dit alleen maar kan als op zijn minst wordt gewaarborgd dat er geen sprake is van strijdigheid met de WPR.

Omdat dat op dit moment nog niet is gerealiseerd en de persoonsgebonden clubkaart door de organisaties in eerste instantie mede is ontwikkeld op basis van druk door de politiek, maar ook na goed overleg met anderen, heb ik de eer de Kamer de volgende motie voor te leggen.